

15. Студеничка
академија

Манастир Студеница
09-12. јун 2010.

800 година
српске медицине

ЛЕТОПИС
СТУДЕНИЧКЕ
АКАДЕМИЈЕ
ANNALS OF THE ACADEMY OF STUDENICA

UDC: 61:7.04(497.113 Vojvodina)

Кључни моменти овоземаљског живота библијских личности у сакралној иконографији Војводине

Јован Максимовић, Марко Максимовић
Научно друштво за историју здравствене културе Војводине

Поред мотива смрти, мотиви у вези са трудноћом, порођајем и материнством устаљени су и, могло би се рећи, најчешћи предмет хришћанске иконографије уопште. Они указују на значај доласка на овоземаљски свет и боравак међу људима главних библијских личности: Исуса Христа, Богородице и Св. Јована Крститеља. Приказујући кључне моменте у животу човека, почевши од концепције, преко трудноће и рођења, материнства и периода детињства, па све до смрти, ове иконографске теме настоје да истакну двојаку природу споменутих личности, божанску и људску, у време њиховог боравака на овоземаљском свету, међу људима. Као најважнији извори за такву иконографску тематику, али и за хришћанску иконографију уопште, уметницима су послужили текстови из Библије (Стари и Нови Завет), као и апокрифне књиге (Протојеванђеље Јаковљево, Псеудо Томино јеванђеље), а касније и одређена хришћанска теолошка популарна литература.

Прве иконографске представе ових библијских догађаја у Војводини припадају живопису (фрескосликарству) фрушкогорских манастира, а средином XVIII века појавили су се у Војводини и другим аустријским земљама уметници из грађанског слоја, који су означили почетак периода нашег грађанског барока. Тај правац је изнедрио мајсторе чија сликарска дела украшавају бројне иконостасе војвођанских цркава и припадају највећим остварењима ликовне уметности Војводине уопште.

У овом истраживању је постављено и питање како је могуће у догматско-теолошком учењу о библијским личностима, пре свега Богородици и Исусу Христу, и у догађајима везаним за Њих, а описаним у Библији, пронаћи биолошко-медицински садржај. С тим у вези је указано на чињеницу да је Марија, премда јој је била предодређена посебна улога у остварењу Исусовог послања међу људима, као и њен каснији небески статус, све до своје смрти и

узнесења на небо преживела овоземаљски живот смртника, са свим његовим биолошко-медицинским обележјима. Сличан став се може применити и на Исуса Христа, с обзиром на Његово земаљско послање и боравак међу људима, а у циљу искупљења њихових греха.

Кључне речи: Иконографија; Војводина; Трудноћа; Порођај; Материнство; Смрт на крсту, Богородица, Исус Христос, Св. Јован.